

Nieuwe manier om Rhino als oorzaak van verwerpen op te sporen

Rhinopneumonie (Rhino) kan veel problemen veroorzaken bij paarden. Er zijn verschillende vormen van Rhino en bij paarden treffen we vooral de typen EHV1 en EHV4 aan. Deze virussen kunnen luchtwegproblemen, abortus en zenuwverschijnselen veroorzaken. EHV4 beperkt zich daarbij voornamelijk tot luchtwegproblemen. Uit onderzoek van de GD blijkt dat EHV de belangrijkste oorzaak van abortusinfecties bij paarden is in Nederland. Het opsporen van deze ziekteverwekker is echter moeilijk én kostbaar. Daarom hebben Pfizer Animal Health en de Gezondheidsdienst voor Dieren samen onderzoek gedaan naar alternatieve manieren om EHV als oorzaak van verwerpen op de sporen.

Drie alternatieven

De gangbare methode om na een abortus de virussen EHV 1 of EHV4 aan te tonen is met sectieonderzoek. Dit betekent dat een geaborteerd veulentje en de placenta opgestuurd worden naar het GD-laboratorium voor onderzoek. Dit is alleen een vrij bewerkelijke en dus ook prijzige methode. Daarom onderzochten Pfizer en de GD drie alternatieve onderzoeksmethoden:

1. een aspiratiebiopt, (een beetje longmateriaal van een gestorven veulen, dat met een naald afgenomen kan worden zonder het lichaam van het veulen te openen);

2. een vaginaalwab, de dierenarts neemt dan met een wattenstaafje een beetje slijm/vocht weg bij de merrie binnen twee dagen na de abortus en stuurt dit op;

3. een bloedmonster, genomen bij de merrie binnen twee dagen na de abortus.

Opzet van het project

Om de waarde van deze drie alternatieve onderzoeksmethoden te kunnen bepalen werd gestreefd naar een proefgroep van maximaal 100 merries die een veulen verwierpen in het afgelopen seizoen en een controlegroep van maximaal 100 merries die normaal een veulen kregen. In de abortusgroep werden alle drie hierboven beschreven monsters genomen en bij de controlegroep alleen de vaginaalwab en het bloedmonster bij de merrie. Bij de gezonde veulens kon geen aspiratiebiopt van de long genomen worden zonder aanzienlijke risico's voor het veulen.

50 deelnemende dierenartspraktijken

Begin 2011 zijn ruim 500 dierenartspraktijken benaderd met de vraag of ze mee wilden werken aan het EHV-onderzoek. De praktijken die mee wilden doen ontvingen pakketten met daarin formulieren, een USB-stick met een instructievideo, swabs, buisjes en verpakkingsmaterialen. Ongeveer 50 dierenartspraktijken hebben uiteindelijk meegewerkt aan de proef en stuurden in totaal 169 keer een pakket in.

Aspiratiebiopten en vaginaalwabs goede methoden

Uit het onderzoek blijkt dat vooral onderzoek op een aspiratiebiopt (een beetje longmateriaal van het veulen) een goede

manier is om EHV op te sporen. Het onderzoek van een aspiratiebiopt gebeurt met een 'PCR-test', een test op basis van DNA van het virus. De resultaten van de aspiratiebiopten zijn vergeleken met de resultaten van sectieonderzoek en deze kwamen 100% overeen. Dat betekent dus dat de uitslag van een aspiratiebiopt betrouwbaar is. Daarnaast bleken in dit onderzoek de resultaten van aspiratiebiopten en vaginaalwabs goed overeen te komen.

Ook het onderzoek op vaginaalwab geeft dus een goed resultaat, maar in enkele gevallen was de vaginaalwab van een merrie die normaal afveulende ook positief. Als er dus alleen een vaginaalwab met EHV is na abortus, moet een kleine slag om de arm gehouden worden of EHV ook echt de oorzaak van de abortus was. Als een aspiratiebiopt niet kan, bijvoorbeeld omdat het gestorven veulentje al afgevoerd is, dan is de vaginaalwab een goed alternatief.

Conclusie

De combinatie van een aspiratiebiopt van het verworpen veulen en een vaginaalwab van de merrie is de beste alternatieve methode om EHV1 of EHV 4 op te sporen als oorzaak van abortus. Een veulen kan namelijk al verworpen worden voordat het zelf geïnfecteerd is. Het combinatieonderzoek geeft dan toch een betrouwbare uitslag. De GD en Pfizer bekijken op dit moment de mogelijkheden om deze nieuwe methode van onderzoek aan te bieden aan dierenartsen en paardenhouders. Het is de bedoeling dat de nieuwe testmethoden vanaf 1 december 2011 beschikbaar zijn.